

Obzornik

glasilo delovne organizacije

Surovine, dinar, devize, tržišče...

Ob izteku tretjega četrtletja se pričena tudi iskanje opornih točk za usmeritev gospodarjenja v prihodnjem letu. Zato najprej pregledamo ocene iz preteklih obdobij in njihovo uresničevanje. Na podlagi zapaženih gibanj skušamo »ujeti veter« letošnjih napovedi, da bi tako v zadnjem četrtletju lahko izdelali kar najbolj trden plan za bližajoče se novo leto.

SUROVINE

Ce začnemo naš splošni pregled s surovinami oziroma nekaterimi drugimi vhodnimi materiali, lahko ugotovimo, da so se še kar nadaljevale že kronične težave s pomanjkanjem nekaterih vrst kvalitetnega lesa (bukovina, jesen, hrast), pa tudi visoko kvalitetnih furnirjev. Prav tako smo imeli dokaj težav zaradi nekaterih premalo kvalitetnih drugih domačih izdelavnih materialov.

Mnogo domačih dobaviteljev zahteva za svoje dobave tudi združevanje deviznih sredstev.

Cene vhodnih materialov so se kljub zamrznitvi lahko nekoliko bolj odtajale kot cene končnih izdelkov, ker je praviloma pri vhodnih materialih prehod na drugačen tip izdelka z drugačno ceno ali drugačno kvaliteto lažji

in kontrola težja kot pri končnih izdelkih. Pri podražitvah so prednjačile cene energije oziroma z energetiko zvezanih surovin.

CENE

Cene (tudi naših) izdelkov so pač morale slediti splošnim gibanjem na trgu. Določeno »nasilje« nad politiko cen povzroča poleg nekaterih ugodnih učinkov tudi mnogo slabih. Zamrznitev, povezana z izrazito administrativnim določanjem cen, povzroča poleg cenovnega neskladja skozi nedohodek tudi motnje na trgu in družbeno škodo, ko se zaradi cenovnih neskladij opuščajo celo razmeroma dobri programi.

Veljavni sistem cen je bil v bistvu udarec tržnosti, pa tudi produktivnosti. Lahko zatrujemo,

da je vzpodbujal neko jugoslovansko posebnost — kako priti do dohodka predvsem na podlagi »administrativnih inovacij«.

Ne glede na vse to smo ugotovili, kako so cene naših izdelkov iz razmeroma skromne rasti v letu 1982 precej poskočile v letu 1983 in so imele letos zopet nekoliko bolj umirjeno rast.

DEVIZE

Cene v izvozu so seveda podvržene izrazito mirnejšim gibanjem. Največkrat jih merimo v vseh gospodarsko stabilnejših državah z enomestno stopnjo rasti. Za izvoz oziroma za uvoz pa je pomembno še dvojje: delež deviz, ki po zakonodaji pripada posameznemu izvozniku od iztrženih deviz ter seveda tečaj posamezne tuje valute oziroma dinarja.

Žal moramo ugotoviti, da so splošne oziroma skupne družbene potrebe tako velike, da država še vedno močno pritiska na zmanjšanje razpolagalne pravice (letos

Na prvo mesto moramo postaviti perspektivo razvoja; ta mora biti skladna s strategijo, za katero smo se opredelili. Vsaka razvojna politika v organizaciji združenega dela mora biti preverjena z vidika vključevanja v mednarodno delitev dela (izvoz-uvvoz-energija-surovine). V vsaki organizaciji združenega dela moramo preverjati, kakšno kadrovske strukturo imamo, s koliko znanja razpolagamo, ali je ta kadrovska struktura usmerjena k moderni tehnologiji, ali daje in nudi alternative, da se zaustavijo negativni procesi pri osebnih dohodkih, standardu, ali odpira poslovno politiko in razvojno politiko za izhod iz sedanjega težavnega položaja.

Andrej Marinc

je za Brest 45,9 %). Kar zadeva vrednost valut oziroma tečaj, pa lahko ugotovimo, da so vse glavne valute, ki nas zanimajo (ameriški dolar, britanski funt, nemška marka, švedska krona) rastle razmeroma vzporedno v letu 1982 in delno v letu 1983.

Dolar je sicer že nakazal prednost v rasti, a je v prvem trimesečju 1984 celo nekoliko nazadovale. Izrazito pa je poudarjena njegova rast sredi letošnjega leta.

TRŽIŠČE

Zakaj nas omenjene zadeve zanimajo? Zato, ker je današnje gospodarsko življenje v svetu tako zelo prepleteno med seboj, da so vplivi že kar neposredni. Z izvozom si zagotavljamo devize in s tem nadaljnje delo. Ob tem je izredno pomemben tudi vpliv domačega trga. Kratkoročne (enoletne) odločitve temeljijo na ocenah, ki so samo delno zanesljive, a brez njih ne moremo izdelati plana za prihodnje leto. Že v začetku je potrebno opredeliti predvsem:

- koliko prodati na domačem trgu in koliko v izvoz,
- koliko nabavljati na domačem trgu in koliko uvoziti,
- katera naj bodo uvozna oziroma izvozna področja (država) in v kakšnem razmerju,
- kakšno gibanje vhodnih in prodajnih cen pričakujemo,
- katerim programom bomo glede na ekonomske in tehnološke oziroma surovinske in kadrovske vplive ter možnosti dali prednost in katere bomo opuščali.

Naloga je zahtevna in nehalna. Ocena je lahko napačna in se hitro brizko maščuje.

IZVOZ

Zadnje dni septembra se je sestala skupina delavcev s področja blagovnega prometa ter poskušala odgovoriti na zastavljena vprašanja. Glavna izhodišča poslovanja za prihodnje leto naj bi po oceni bila tale:

- še nadaljnja rast izvoza in temu ustrezno zmanjšanje prodaje na domačem trgu;
- večanje izvoza končnih izdelkov in umirjenjša rast ali celo zmanjšanje izvoza izdelkov nižje stopnje predelave;
- rast vrednosti deviz (dolarja) bo še obdržala svojo smer, pri čemer ni izključena določena recesija v delu leta;
- inflacijska stopnja v naši državi ne bo bistveno drugačna od letošnje;
- nakazano je prosto oblikovanje cen (z možnostjo državne intervencije, ki pa se je doslej pokazala kot pravilo).

Glede na vse do sedaj omenjene in še nekatere druge ugotovitve ter ocene moramo celoten plan zastaviti tako, da bomo kar najbolj obvladovali domače in tuje tržišče, da bomo v izvozu imeli potencialne možnosti za prehode z enega trga na druge, če se kje pojavi kriza, ter da bomo nepretrgano spremljali sistem domačih cen in po potrebi takoj ukrepali.

Na splošno je moč oceniti, da bodo osnovna gospodarska gibanja v letu 1985 v glavnem približno enaka kot v letu 1984. V katerih ocenah smo zadeli in v katerih bo šlo življenje drugače in svojo pot, pa bomo videli 31. decembra letos.

Z. Zabukovec

Jesenska kompozicija

Za večjo učinkovitost

DEJAVNOSTI KOMUNISTOV V NAŠI OBČINI PO 13. SEJI CK ZKJ

Na podlagi dokumentov 13. seje CK ZKJ in usmeritev 6. in 7. seje CK ZKS ter ocene ugotovitev iz ankete o nekaterih temeljnih vprašanjih delovanja osnovnih organizacij in komunistov v naši občini je predsedstvo občinskega komiteja ZKS pripravilo program osnovnih dejavnosti komunistov po 13. seji CK ZKJ v naši občini.

Osnovne dejavnosti bodo: razprava o predlogu sklepov 13. seje, ocena o uresničevanju politike gospodarske stabilizacije ter mo-

bilizacijske sposobnosti, ugleda komunistov in njihovih osnovnih organizacij. Na podlagi ocen in (Nadaljevanje na 2. strani)

Za večjo politično učinkovitost

(Nadaljevanje s 1. strani)

ugotovitev mora vsaka osnovna organizacija dopolniti program svojega delovanja, ki mora pomeniti sistematično odpravljanje ugotovljenih slabosti oziroma ponovno uveljavitev nekaterih osnov za delovanje komunistov.

Na seji občinskega komiteja, ki je pomenila zaključek organizacijskih priprav na delo po 13. seji, so bili prisotni tudi člani političnega aktiva, ki so poleg že zadolženih članov občinskega komiteja, zadolženi za sodelovanje v razpravah v osnovnih organizacijah.

S člani občinskega komiteja, političnimi aktivisti in s sekretarji osnovnih organizacij je bilo dogovorjeno, da morajo komunisti v vseh osnovnih organizacijah temeljito obravnavati svoje delovanje ne le v osnovnih organizacijah, pač pa tudi v ostalih družbeno političnih organizacijah, organih upravljanja in delegacijah, da bi lahko ocenili svojo učinkovitost in ugled med delovnimi ljudmi in občani.

Vsaka osnovna organizacija si je zastavila svoj načrt dela, tako da bodo na razpravah prisotna tudi vsebinska vprašanja o delovanju samoupravnih organizacij in skupnosti v naši občini.

Na seji komiteja so bili obravnavani tudi polletni rezultati gospodarjenja v organizacijah združenega dela, ki so bili ocenjeni kot sorazmerno ugodni. Vendar pa bo potrebno v razpravah oceniti tudi gospodarjenje s sredstvi, kjer še vedno ni dovolj resnosti in discipline. Trdnejše mesto v združenem delu morajo dobiti tudi inventivna dejavnost, sodelovanje z drobnim gospodarstvom in nagrajevanje po rezultatih dela. Temeljito je potrebno oceniti tudi izvozne rezultate ter področje skupne in splošne porabe in si zastaviti razvojne usmeritve za prihodnje srednjeročno obdobje.

Glede na to, da je razprava zastavljena zelo široko, se bodo osnovne organizacije sestale večkrat, da bodo lahko izluščile najpomembnejša vprašanja. Da bi dosegli poenotenje ocen in enotno zastavili cilje delovanja bodo sklicane tudi akcijske konference vseh komunistov Bresta in Kavinoplastike, seja komunistov — neposrednih proizvajalcev, posvet komunistov, ki so organizirani in delujejo v krajevnih skupnostih in komunistov na področju vzgoje in izobraževanja. Poseben posvet bo namenjen tudi delovanju mladih komunistov.

Konec oktobra bo seja občinskega komiteja, ki bo strnila razprave po osnovnih organizacijah in posameznih področjih v delovanju komunistov ter oblikovala usmeritve za prihodnje delo komunistov v naši občini.

Predsedstvo občinskega komiteja ZKS ugotavlja, da so komunisti pretežno delavni samo na sejah osnovnih organizacij in da se njihovo delo ocenjuje s seštev-

kom funkcij, ki jih opravljajo, da pa se ne ocenjuje njihovega dejanskega dela v družbeno političnih organizacijah in društvih, organih upravljanja in delegacijah — torej med ljudmi.

Tudi metode dela osnovnih organizacij zvečine niso ustrezne, zadolžitve komunistov niso dovolj neposredne. Idejno politično usposabljanje komunistov je preveč namenjeno samo sebi, proces idejne diferenciacije preveč mrtvo in se izgublja v tihi enotnosti komunistov. Skrb za krepitev moralnega lika komunista je prej izjema kot pravilo, zato se mora v razpravah, ki potekajo, vsak komunist opredeliti o omenjenih

vprašanjih. Med komuniste morata prodreti spoznanje in zavest, da je uspešnost oziroma učinkovitost merilo za delo slehernega komunista. Razprave morajo zato biti kritične in samokritične ter dovolj neposredne in podprte z dejstvi.

Potrebno je opozoriti tudi na to, da tak način dela komunistov ne sme in ne more biti prisoten samo na eni seji oziroma na eni neposredni akciji. Usmeritve, ki jih bodo sprejele osnovne organizacije in občinski komitei na podlagi ugotovljenih ocen, morajo pomeniti trajno vrnitev k uveljavljanju določil programa ZKJ ter statuta ZKJ in ZKS o načinu in vsebini dela komunistov. Samo tako bodo izpolnjeni temeljni pogoji, ki bodo okrepili moralni lik komunista, s tem pa tudi njegov ugled med delovnimi ljudmi in občani.

A. Pavlič

Bo odslej bolje?

KOMISIJA ZA INOVACIJE ZASTAVILA DELO

Na pobudo vodstva delovne organizacije se je konstituirala komisija za inventivno dejavnost na ravni Bresta, da zapolni organizacijsko vrzel na področju inventivne dejavnosti. Ta komisija je osnovana kot usklajevalca dela med temeljnimi organizacijami, dokler ne bomo imeli poklicnega organizatorja inventivne dejavnosti. Smisel in namen te začasne komisije je v tem, da se na enem mestu zbirajo podatki o inventivni dejavnosti, ki jih je potrebno občasno posredovati posameznim službam, ki bodo reševale morebitne probleme pri izpeljavi postopka in podobno.

Po sprejetju pravilnika o ustvarjalnosti pri delu je komisija pripravila obrazce in shemo postopka od prijave do realizacije ustvarjalnega predloga.

Ker pa skupna komisija o inventivni dejavnosti ne more voditi postopka za vsako temeljno organizacijo, poklicnega organizatorja inventivne dejavnosti pa še nimamo, je potrebno, da vsaka temeljna organizacija začasno osnuje komisijo, ki bo organizacijsko vodila postopek ter o zaidevi obveščala skupno komisijo. Komisija v temeljni organizaciji nima nobenih odločitvenih možnosti, ampak samo zbira, evidentira in skrbi za pravilno izpeljavo postopka. O vsem odločata poslovni svet in poslovodni organ TOZD, razen v Skupnih dejavnostih, kjer ni poslovnega sveta, in prevzame njegovo funkcijo komisija.

S. Knap

Osrednje in konkretno vprašanje je nagrajevanje po delu in rezultatih dela. Zveza komunistov se mora boriti proti sedanjim uravnilovki in plavati proti toku. Potrebna je diferenciacija v tem smislu, da bodo bolje nagrajeni tisti, ki s svojim ustvarjalnim in drugim kvalificiranim delom več prispevajo h končnim dosežkom. Ni drugega izhoda. To je realna perspektiva za kolektive in za družbo v celoti.

Andrej Marinc

Brest in likvidnost

Že večkrat smo v OBZORNIKU pisali o likvidnostnem položaju naše delovne organizacije, saj nas težave na tem področju več ali manj stalno spremljajo, ker imamo premalo lastnih in dolgoročnih virov za trajna obratna sredstva.

Poletni meseci, ko je že po običaju prodaja slabša, zamik v proizvodnji za izvoz, neustrezno kreditiranje priprave in proizvodnje za izvoz, rast cen reprodukcijskega materiala in kampanjska nabava le-teh glede na stanje na našem tržišču, so pripomogli k temu, da naša likvidnost v tem trenutku ni najbolj ugodna.

Tudi izračuni, ki so izdelani za mesece do konca leta, kažejo, seveda glede na načrtovano prodajo na domačem trgu in v izvozu ter na predvidene izdatke, da bomo morali skrajno preudarno razporejati finančna sredstva, če naj ne bi zašli v večje težave.

Ob tem se spomnimo, da tudi družba v zadnjem letu posveča mnogo več pozornosti redu in disciplini na tem obsevnem področju, zato je bil tudi sprejet ukrep o izplačilu akontacij na osebne dohodke v primeru neporavnanih zapadlih obveznosti na izplačilni dan ter zakon o zagotovitvi lastnih in dolgoročnih virov za trajna obratna sredstva, ki omejuje investiranje, če se določila zakona ne bodo spoštovala (o obeh ukrepih smo v glasilu že obširneje poročali).

Tudi gibanje virov in trajnih obratnih sredstev ni ugodnejše glede na stanje 31. 12. 1983 (primerjava s stanjem 30. 6. 1984), zato bomo takoj pričeli z izvajanjem nekaterih nalog, ki so v tem položaju nujno potrebne:

- poiskati vse možnosti, da se poveča prodaja na domačem trgu in v izvozu nad načrtovano,
- racionalizirati nabavo in s tem zmanjšati odlive na najnižjo možno raven,
- prizadevali si bomo, da se poveča obseg kreditov za pripravo in proizvodnjo za izvoz,

— omejili bomo izdatke za investicijsko vzdrževanje na najnujnejše,

— iskali bomo dodatne finančne vire (likvidnostni in dolgoročni krediti),

— zmanjšali naj bi obseg trajnih obratnih sredstev na najugodnejšo raven.

S tem v zvezi bodo naloge opredeljene še natančneje, ker nismo navedli vseh možnih ukrepov.

Sledile pa bodo tudi neposredne zadolžitve, z rednim spremljanjem izvajanja dogovorjenega.

Vsa prizadevanja pa ne bodo dala ustreznih rezultatov, če se ne bomo v prihodnosti še bolj vključevali v izvoz. Še naprej lahko pričakujemo zmanjševanje prodaje na domačem tržišču, saj kupna moč nenehno pada, poslovna banka krči obseg potrošniških posojil, povečevanje obrestnih mer pa še dodatno zmanjšuje zanimanje potrošnikov za najemanje kreditov.

Prednosti izvoza pa so v tem, da skoraj ni zalag gotovih izdelkov, ker je zagotovljen plasman, dane so možnosti za koriščenje selektivnih kreditov poslovnih bank, ustvarjanje deviznih sredstev, ki jih potrebujemo za uvoz in združevanje ter ne nazadnje pomeni stalno soočanje s konkurenco na tujih tržiščih, s tem pa tudi dviguje raven kakovosti naših izdelkov v vseh pogledih.

Pozabiti pa tudi ne smemo, da je finančno stanje v delovni organizaciji v veliki meri odvisno od nas samih, se pravi, da je v soodvisnosti z ustrezno poslovno politiko, kajti vsaka poslovna odločitev (kadrovska, nabavna, proizvodna, prodajna, finančna itd.) se na koncu odraža v finančnih in rezultatu poslovanja.

P. Kovšca

Tudi drugič ni šlo

IZID SEPTEMBRSKEGA REFERENDUMA

19. septembra je bil v vseh Brestovih temeljnih organizacijah spet referendum o spremembah samoupravnega sporazuma o skupnih osnovah in merilih za razporejanje dohodka, in sicer o vprašanjih razširjene reprodukcije, minulega dela in spremembi lestvice za nagrajevanje inovacij.

V posameznih temeljnih organizacijah je od vseh zaposlenih glasovalo »ZA« spremembe naslednje število delavcev:

POHIŠTVO	449 ali 60,84 %
IVERKA	66 ali 39,75 %
MASIVA	188 ali 64,60 %
ZAGALNICA	151 ali 77,83 %
GABER	80 ali 51,61 %
JELKA	66 ali 38,15 %
PRODAJA	180 ali 71,14 %
TAPETNIŠTVO	69 ali 53,90 %
MINERALKA	23 ali 44,23 %

Iz teh podatkov je videti, da je za spremembe omenjenega sporazuma glasovalo v vseh temeljnih organizacijah skupaj 1272 delavcev oziroma 59,16 %. Kljub temu, da je večina delavcev vseh temeljnih organizacij glasovala za omenjene spremembe, pa le-te

niso sprejete, ker v treh temeljnih organizacijah (IVERKA, JELKA, MINERALKA) ni glasovala za spremembe večina delavcev. Ker gre za sprejem sprememb skupnega samoupravnega splošnega akta delovne organizacije, so le-te sprejete, če se zanje odloči večina delavcev v vsaki temeljni organizaciji.

Na predlog sprememb omenjenega sporazuma med javno razpravo ni bila podana niti ena pripomba. Tako je kar nerazumljivo, da se delavci treh temeljnih organizacij niso odločili s potrebno večino za sprejem teh sprememb.

Predlagana rešitev glede osebnega dohodka na podlagi minulega dela je namreč takšna, da bi se dosedanjemu faktorju delovne dobe prištel še faktor uspešnosti, kar pa pomeni lahko samo večje osebne dohodke delavcev na podlagi minulega dela.

Glede na takšen rezultat referenduma se za osebne dohodke delavcev na podlagi minulega dela ne more upoštevati tudi faktor uspešnosti in se torej osebni dohodki iz minulega dela ne morejo povečati.

A. Perčič

Z referenduma v TOZD POHIŠTVO

Posvet naših pohištvenikov

LEPA PRIZNANJA BRESTU

Na jesenskem velesejmu v Zagrebu je bilo za razstavljalce-proizvajalce pohištva organizirano tudi strokovno posvetovanje z nazivom »krogla miza« z istočasno podelitvijo nagrad in priznanj MOBIL-OPTIMUM za leto 1984.

Prireditev je pozdravil tudi generalni direktor zagrebskega velesejma Bohumil Bernašek, ki je poudaril, da je pohištvena industrija zastopana na 30.000 kvadratnih metrih površine in je torej ena izmed najvažnejših

ti predstavljeno v takšni luči, kakršne so naše možnosti. Premalo je tistih proizvajalcev, ki so sposobni zadostiti normam in merilom kvalitete zabodnoevropskih kupcev, čeprav bi se v izvozu našega pohištva morali nasloniti ravno na njih. Zato so prizadevanja proizvajalcev, pa tudi instituta za drvo iz Zagreba in zagrebskega velesejma usmerjeni v to, da bi naša proizvodnja pohištva še naprej napredovala v smeri doseganja evropske ravni v kvaliteti pohištva. Tudi nagrade MOBIL-OPTIMUM so namenjene v glavnem

za spodbudo in priznanje oblikovalcem in vsem, ki sodelujejo pri nastanku izdelka. Nagradujejo se namreč tudi tržnost, ekonomska usklajenost in vrsta drugih zadev, predvsem pa zagotovilo, da bo tržišču zagotovljena neprekinjena in solidna oskrba. Brest je za svoje razstavljene izdelke dobil letos naslednje nagrade:

— **POHVALA** za program HELENA
— **DIPLOMO** za program MAJA/O
— **DIPLOMO** za kuhinjo B/15
— **DIPLOMO** za sedežno garnituro LENKA.

Menimo, da smo glede izbora modelov, pa tudi kvalitete oblikovanja na pravi poti, ker nam je s tem zagotovljena dolgoročna prisotnost na tujem in domačem tržišču. F. Turk

Kdaj nove sušilnice?

Na to vprašanje v tem trenutku ni mogoče natančno odgovoriti, ker iz proizvodnje še ni vseh delov sušilnice. Do zamude prihaja zaradi pomanjkanja reproviziranih pri izvajalcu del, pa tudi pri njegovih kooperantih.

V teh dneh so začeli s pokrivanjem in oblaganjem skeleta sušilnice. Pričakujemo, da bodo do montažo strehe in zidov končali do konca meseca, nakar se bo začela montaža opreme v sami gradbi sušilnice.

Pri tem delu je predvidenih več izvajalcev za posamezne dele opreme. POLIKS žiri s svojimi kooperanti bo montiral grelce in ventilatorje ter napeljav do njih, zavod Zoran Rant Škofja Loka pa bo montiral kondenzacijske agregate ter povezal vse ključne dele in pogladi sušilnico.

Glede na trenutno stanje ocenjujemo, da bi zagon opravili do

konca oktobra, kar pa pomeni štirimesečno zamudo glede na pogodbo z izvajalci del, ki je bila podpisana lani decembra. Ševeda se ta zamuda lahko še podaljša, če bi nastopile še dodatne težave pri samem zagonu in preizkusnem obratovanju. Zato smo predvideli, da bo prvo sušenje od začetka do konca opravil strokovni delavec zavoda iz Škofje Loke ob hkratnem inštruiranju delavcev, ki so predvideni za upravljanje s sušilnicami.

Zamujanje pri izgradnji sušilnic bo nujno vplivalo na zamujanje pri rekonstrukciji tovarne in s tem tudi na slabše rezultate poslovanja od predvidenih. Zaradi tega že organiziramo proizvodnjo in sušenje lesa s pospešenim tempom, da bi si ustvarili pogoje za kolikor toliko normalno odvijanje proizvodnje in tako izpolnili letošnje planske obveznosti. M. Kusič

Brest na zagrebškem velesejmu

Na zagrebškem sejmišču, kjer že 75 let zapored pripravljajo velike razstave domačega in tujega gospodarstva, je 9. septembra podpredsednik Zveznega izvršnega sveta Janez Zemljarič odprl jesenski mednarodni zagrebški velesejem. Udeležilo se ga je 1800 domačih in 1360 tujih razstavljalcev iz 66 držav, kar je rekordno število tujih udeleženk.

Značilen za letošnji sejem je bil izredno velik obisk domačih, pa tudi tujih obiskovalcev, ki se zanimajo za naše blago.

Brest letos ni prikazal posebnih novosti. Razstavljali smo naše programe iz redne proizvodnje, za katere smo dobili tudi posebna priznanja. Cerkniška temeljna organizacija Pohištvo je razstavljala vse tri izvedbe MAJE v postavitvah otroške sobe, dnevne sobe in spalnice. Predstavljena sta bila tudi oba sestava Katarine WH in dnevna soba iz programa 3 x 3.

Med kuhinjami so si obiskovalci lahko ogledali vse štiri tipe kuhinj in sicer Brest 09, 11, 12 in 15. Zanje je še vedno dokaj zanimanje kljub visokim cenam, saj oblikovno sodijo med boljše v konkurenci z drugimi kuhinjami.

TAPETNIŠTVO je prikazalo svoje sedežne garniture Mojco, Lenko in Ksenijo. Ponovno so potrdile sloves udobnega in kakovostnega izdelka. Helena je standarden razstavni izdelek z Jelke. Na Brestovem razstavnem prostoru je bil predstavljen v sestavi dnevne sobe. Slovenijales pa jo je širše predstavil v svojem paviljonu kot program, namenjen za opremo celotnega stanovanja.

MASIVA je s svojim novim programom mize 730 požela precej pohval kljub sorazmerno visoki ceni. Miza je bila predstavljena v sklopu s stoli SUHA.

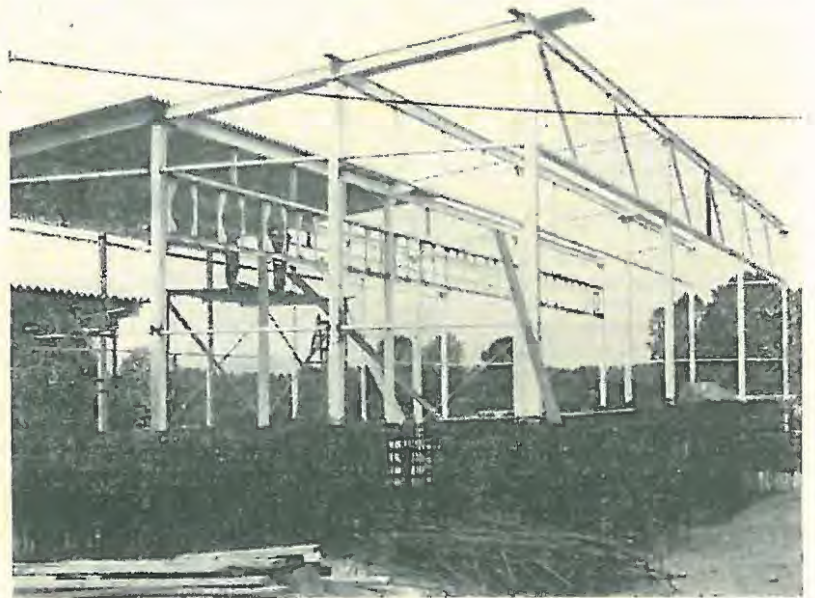
Toliko o Brestu. Konkurenca v pohištveni industriji je vse hujša, razlika med »vodilnimi« in ostalimi pa vse manjša. Samo dobro delo in kvaliteten izdelek v vseh pogledih nam zato zagotavlja uspeh na trgu. Problem pa predstavljajo kopije naših uspešnih programov, ki jih konkurenca zaradi slabše kvalitete po nižjih cenah uspešno prodaja na trgu.

Letošnji jesenski zagrebški velesejem v pohištveni industriji ni prikazal veliko novega. Proizvajalci bodo verjetno prikazali svoje novosti na beograjskem sejmu, ki bo oktobra.

P. Mele

PROGRAM PRAZNOVANJ OB LETOŠNJEM OBČINSKEM PRAZNIKU

Sobota, 6. oktobra ob 16. uri v Cerknici: tradicionalno kolesarsko tekmovanje za pokal Gradišča
Nedelja, 7. oktobra ob 8. uri v Cerknici: selekcijski turnir osrednje regije v namiznem tenisu v telovadnici v Cerknici
Petek, 12. oktobra ob 19. uri v Cerknici: predstavitev Cerknice in okolice; javna radijska oddaja v restavraciji nad blagovnico
Nedelja, 14. oktobra ob 11. uri v Žilcah: otvoritev orodišča gasilske opreme
Četrtek, 18. oktobra ob 10. uri v Cerknici: odprtje 41. stanovanjskega bloka
Nedelja, 21. oktobra ob 9. uri iz vseh krajev v občini: tradicionalni množični pohod na Slivnico
Petek, 19. oktobra ob 12. uri v Ložu: slavnostni zbor delegatov skupščine občine Cerknica, delovnih ljudi in krajanov ob občinskem prazniku in 30-letnici Kovinoplastike z otvoritvijo nove Livarne in modernizacije proizvodnje v TOZD Okovje

Skelet nove sušilnice v MASIVI

Iz drugih lesarskih kolektivov

NOVOLES razširja svoj »poliestrski program«. Poleg dosedanjih izdelkov iz tega programa so pričeli izdelovati še čolne. Najprej so izdelali nekaj sto kanu-jev, ki so zelo lahki in narejeni iz domačih materialov, sedaj pa so v proizvodni program vključili tudi kajake. Prodaja kljub zanimanju kanu klubov še ni povsem stekla (čolni stanejo 30.000 do 40.000 dinarjev), ker proizvajalci ne zagotavljajo tudi dodatne opreme. Proizvodne zmogljivosti so zadostne in kljub začetnim težavam pričakujejo večjo prodajo.

STOL, ki praznuje letos svojo osemdesetletnico, končuje nekaj pomembnejših naložb. V grobem razrezu so postavili nov tehnološki postopek z avtomatskim transportom odpadkov, ki omogoča cenejšo obliko proizvodne energije, in zgradili so nove sušilnice za žagan les z elektronskim vodenjem sušenja. Obnovili so tudi sušilnice za decimiran les in h koncu gre gradnja silosa za lesne odpadke.

Letos bo SAVINJA vložila okrog 200 milijonov dinarjev v izgradnjo objektov. Gradijo večji energetski objekt, ki ga bodo izkoriščali tudi drugi uporabniki, interno tirno mrežo za izgradnjo novega tirnega loka in nove tovarne postaje ter sušilnice, s katerimi bodo nekajkrat povečali zmogljivost, pa tudi samo tehnično sušenja. Gradijo tudi nov moderen obrat družbene prehrane, načrtujejo pa še izgradnjo razstavno prodajnega prostora in več drugih manjših naložb.

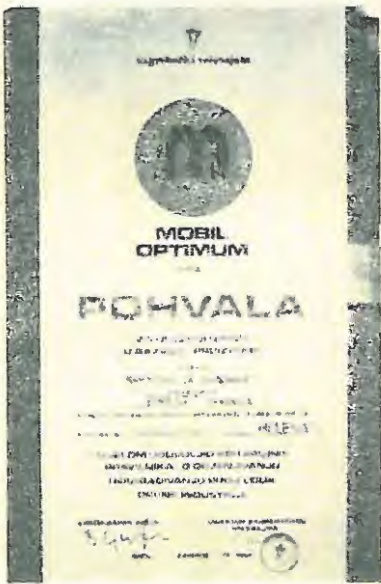
LESONIT bo posodobil svojo žago. H koncu gre namreč montaža nove žage cepilke, ki bo nadomestila staro opremo. Žaga je domače proizvodnje, veljala pa je 22 milijonov dinarjev. Z njo bodo

znatno izboljšali tudi dosedanje delovne pogoje. Obnoviti nameravajo tudi sortirnico in oddelek embalaže.

V LIP Bled so dobili nove škarje za razrez furnirja. Škarje so domače proizvodnje — iz tovarne Kostroj v Slovenskih Konjicah — po nemški licenci tovarne Hymen. Z novimi škarjami je mogoče krojiti vse vrste in debeline furnirja. S tem bodo dosegli boljši izkoristek materiala in kvalitetenjši spoj. Z novo napravo lahko furnir večnamensko krojijo, kar se odraža predvsem pri boljšem izkoriščanju materiala.

NOVOLES je sprejel samoupravni sporazum o poslovanju s poslovnim sodelovanjem z GG Novo mesto. S sporazumom bosta delovni organizaciji urejali planiranje dobave hlodovine, medsebojno finančno poslovanje, sodelovanje pri zaposlovanju delavcev, sovlaganja in udeležbo v skupnem dohodku in udeležbo v skupnem prihodku. Gozdno gospodarstvo proda Novolesu letno okoli 35.000 kubičnih metrov bukovih hlodovine (80 odstotkov vsega poseka) in 12.500 kubičnih metrov smrekove hlodovine (30 odstotkov poseka), ki ju predela v svoje končne izdelke, vezane plošče in žagan les.

ALPLES je v svojo proizvodnjo vpeljal nov pohištveni program DOM, ki je nekakšen povzetek najboljših rešitev iz dosedanjih programov. Tudi ta program je sestavljen, vendar zasnovan tako, da pri celo manjšem številu sestavov omogoča še večjo izbiro, saj nudi šest različnih višin. Ocenjujemo, da so njegove prednosti te: večje serije, manjše zaloge sestavov, večja standardizacija materialov, preprostejša načrtovanje in večja tehnološka prilagodljivost.

parog našega gospodarstva. Tuji in domači poslovni ljudje to s pridom izkoristijo, saj se tukaj sklepajo zelo veliki in važni posli, kar prinaša rezultat še posebej letos sklenjenih pogodb. Sicer ne gre samo za to, temveč

tudi za vtise, ki jih obiskovalci dobijo pri tako raznoliki izbiri, pa tudi kvaliteti razstavljenih izdelkov.

Predsednik žirije MOBIL-OPTIMUM je poudaril velik napredek naše ponudbe vseh vrst pohištva, ki pa še vedno ni v celo-

Brestov razstavni prostor na zagrebškem velesejmu

Letni remont v Iverki

Kot že nekaj let nazaj, je bil tudi letos avgusta v tovarni ivernih plošč redni letni remont. V letnem planu je bilo predvideno, naj bi remont neprekinjeno trajal od 13. do 31. avgusta, tudi ob nedeljah, torej 19 dni.

Dejansko je bil remont končan 2. septembra. Pri tem moramo povedati, da smo ob nedeljah čistili le transformatorske in druge električne naprave, ki jih ni mogoče čistiti oziroma popravljati pod električno napetostjo.

Delovni čas med remontom je bil od 6. do 18. ure, torej je trajal 12 ur dnevno. Samo čistilna skupina, ki je delala le ob normalnih delovnih dnevih, je imela osemurni delavnik. Poleg naših 132 delavcev je pri remontu sodelovalo tudi 64 delavcev INA — Nafta iz Lendave.

Med delovnim časom sta bila pripravljena dva topla obroka, poskrbljeno pa je bilo tudi za osvežilne pijače, kavo, čaj in sedvice.

Obseg del je bil v letošnjem remontu nekoliko večji kot prejšnja leta. Opravljali smo tudi nekatera montažna in gradbena dela, ki so nekoliko ovirala in s tem podaljševala običajna remonta dela. Pri tem mislim predvsem na montažo transporterjev za sekance in novi iverilnik ter izgradnjo posluževalne jame pod žago za razrez ivernih plošč.

Precej obsežnejša kot običajno so bila dela na glavni stiskalnici. Obnovljeni so bili no-

silci podložnih plošč, povarjene in zbrusene grelne plošče ter zamenjane vse izolacijske plošče. Pri tem sta sodelovala dva delavca firme Dieffenbacher, proizvajalca stiskalnice. Med remontom smo v Italijo poslali na generalno obnovo in delno predelavo oba lepilna stroja. Ker je bil rok za obnovo zelo kratek ter zaradi carinskih formalnosti stroja nista bila vrnjena v času, ki je bil prvotno predviden. To je bil pomemben vzrok, da remont ni bil končan v času, kot bi sicer lahko bil.

Med remontom smo nameravali temeljiteje obnoviti in delno preurediti boben sušilnika. Zaradi težav z nabavo ustreznega materiala je izvajalec Hidromontaža iz Maribora zakasnil z izdelavo novih delov, zato smo morali omenjena dela prestaviti na naslednji remont.

Oskrbljenost z rezervnimi deli in materialom je bila letos sorazmerno dobra in pravočasna.

Ker vsega le ni možno predvideti in nabaviti pred remontom, saj bi bilo to tudi iz finančnih razlogov neprimerno (velike zaloge), je bilo potrebno marsikaj v čim krajšem času poiskati in nabaviti med remontom. Ob tem je treba pohvaliti vse, ki so pri tem sodelovali.

Delovna disciplina je bila letos kar primerna. Opaziti pa je, da delovna vnaša proti koncu remonta popušča. To si lahko razlagamo z dolžino remonta, saj je tritedensko delo po 12 ur dnevno le utrujajoče, predvsem psihično. Tempo dela pade tudi pri tistih delih, ki časovno niso tako napeta kot tista, ki pravzaprav določajo dolžino remonta.

Zato, pa tudi ker je tovarna vsako leto starejša in so zato potrebna obsežnejša remonta dela, bo treba v prihodnje resno razmisliti o dveh rednih letnih remontih.

A. Drobnič

Krojenje oplemenitenih ivernih plošč

Razrezovalko v Iverki smo kupili z namenom, da bo opravljala razrez surove in predvsem oplemenitene iverke na formate našim temeljnim organizacijam in drugim kupcem.

Količina in vrsta razreza teh plošč sta z leti zelo nihali; včasih je bilo razreza več, včasih manj.

To je povzročalo velike kadrovske težave zaradi občasnega pomanjkanja delavcev in vplivalo na manjšo učinkovitost proizvodnje oziroma na slabše rezultate poslovanja.

Kljub prizadevanjem prodajne službe pa še vedno opravljamo več kot polovico enkratnega razreza, ki je za to postrojenje popolnoma neracionalen. Letos se je ob manjšem številu zunanjih kupcev formatno razrezane oplemenitene in surove iverke pokazala še večja praznina pri izrabi zmogljivosti razrezovalke.

Pri iskanju možnosti za racionalnejše poslovanje se je ob koncu februarja Gaber odločil za razrez formatov na Iverki, ker je bilo ugotovljeno, da te možnosti so.

Ob teh dogovorih in pri izpeljavi teh sklepov je Iverka dokazala, da je sposobna zagotavljati celoten razrez oplemenitenih plošč s pravočasnimi dobavnimi roki in pod pogojem, da je naročilo pravočasno. Obenem je zagotovila tudi skladišni prostor za trenutno nepotrebne formate in boljši izkoristek plošč, saj se ti formati krojijo iz celih plošč in ne iz polovičnih, kot so to delali na Gabru. Tako smo na račun Gabra precej povečali količino razrezanih formatov.

Takšen način dela, lahko mu rečemo tudi kooperacija, pa zahteva, da se delo načrtuje in ustrezno organizira. To pa je za Gaber očitno pretežko, saj so se odločili, da bodo od oktobra dalje sami razrezovali formate iz oplemenitenih plošč iz polovičnih formatov na obnovljeni razrezovalki, ki je vsem pomanjkljivostim (slabši izkoristek, podvajanje zmogljivosti in drugo). Ob tej vprašljivi odločitvi Gabra, ki je ne opravičujejo niti nepravčasna naročila njihovih izdelkov, ostajajo Iverki stare težave. Bolj bi morali upoštevati skupni interes Bresta za čim boljše izkoriščanje zmogljivosti in čim boljše poslovanje.

Ob misli, da smo v juliju in avgustu potrebe te temeljne organizacije reševali z nadurnim in nočnim delom v oplemenitenju in razrezu plošč, da bi pravočasno izpolnili njihova nepravčasna naročila in jim s tem zagotovili nemoten potek proizvodnje tudi med remontom na Iverki, nam zmanjka besed. Vse to kaže na to, kako ozkogledi smo včasih, da ne vidimo prek praga svoje temeljne organizacije, da se o boljših rezultatih skupnega poslovanja sploh ne menimo.

Vprašamo se, zakaj tako. Hitre in neprehtne odločitve lahko samo škodijo, kajti računica na pamet je lahko zelo varljiva, še posebno, če upoštevamo delež materialnih stroškov v ceni izdelka.

D. Modic

Obdelava bukovine v TOZD POHIŠTVO

Težave z oskrbo in kvaliteto lesa

Zaradi vedno večjih zahtev po kvaliteti izvoznega pohištva se pojavlja tudi vprašanje nabave kvalitetnega lesa. Vemo, da ga vse več izvažamo in ga je zato na tržišču vedno manj. Predvsem velja to za les trdih listavcev, kot so bukev, hrast, jesen. Da bi zagotovili nemoten potek proizvodnje, smo morali razširiti krog dobaviteljev na območja izven Slovenije.

Spomladi smo obiskali več proizvajalcev žaganega lesa v Liki, Bosni in Slavoniji. V Liki imajo zaradi posebnosti v kvaliteti hlobov (večji premer srednjega dela je temni bor) drugačen način žaganja.

Deske, razžagane iz srednjega dela, so zelo slabe kvalitete in niso primerne za našo proizvodnjo. Poleg tega pa so stroški prevoza glede na oddaljenost zelo visoki. Zaradi vsega tega je območje v Liki za nas nezanimivo glede nabave žaganega lesa bukev.

V Bosni in Hercegovini je kvaliteta bukovine hlobovine približno enaka liški, a smo vseeno uspeli nabaviti nekaj sto kubičnih metrov bukovine ne povsem zadovoljive kvalitete. V splošnem pomanjkanju bukovine lesa bomo tudi tega porabili.

Na območju Slavonije so cene nekoliko višje, vendar je kvaliteta znatno boljša. Zato bo potrebno v prihodnje posvetiti več pozornosti dobaviteljem na tem ob-

močju. Verjetno se bo potrebno povezati dolgoročno, kar nekateri drugi uporabniki že delajo. To bo ena od zanesljivejših poti k zadostni količini kvalitetnejšega lesa.

Kljub objektivnim težavam smo v spomladanskem času le uspeli preskrbeti zadostne količine bukovine lesa. Predvidevamo, da bo jeseni večji posek bukovine hlobovine, zato imamo stalne stike z žagarskimi obrati. Dogovarjamo se, da bo jeseni dobava lesa nemoteno potekala. S tem bomo zagotovili normalne zaloge za nemoteno proizvodnjo.

V zadnjem času je na zunanjem tržišču naraslo povpraševanje po pohištvu iz drugih vrst lesa, kot sta hrast in jesen. Pri nabavi tega lesa pa so težave nekoliko večje. Posebno pri hrastu, pri katerem zahtevajo najvišjo kvaliteto. Takega je zelo težko dobiti tudi po višjih cenah.

V svetu na splošno primanjkuje lesa, zato postaja vedno drago cenejši. Potrebno bo storiti vse, da ga bomo čim bolj racionalno izkoriščali. Na to se naše temeljne organizacije že pripravljajo. V Masivi so na primer postavili sušilnico za predušenje in stiskalnice za širinsko lepljenje. Tako se bo skrajšal čas naravnega sušenja, povečal izkoristek lesa, hitrejša pa bo tudi obratovanje obratnih sredstev.

I. Intihar

Nova stiskalnica

ŠIRINSKO LEPLJENJE LESA V TOZD MASIVA

Razvoj tehnologije za predelavo in obdelavo lesa ter vedno večje povpraševanje po zahtevnejših izdelkih zahtevata širinsko lepljenje lesa. Pri lepljenju se lahko uporabi za obdelavo tudi odpadke oziroma elemente, ki smo jih do sedaj prežezovali v razne frize za izvoz ali za domači trg.

Cene, dosežene na tržišču za frize, niso preveč vzpodbudne, zato smo razmišljali o nakupu sodobne stiskalnice za širinsko lepljenje lesa. Takšna stiskalnica naj bi zagotovila boljše izkoriščanje vedno dražje surovine in seveda možnosti za izdelavo zahtevnejših izdelkov.

Dosedanje lepljenje je bilo s pomočjo lesenih svor, ki smo jih nakladali drugo na drugo in jih ročno privijali. Delo je bilo zamudno in naporno, nadmere so bile velike, ker elementov, lepljenih na plošče, ni bilo moč poravnati. Zaradi slabega stiskanja in s tem slabe kvalitete lepljenja smo se lepljenja posluževali le v skrajnih primerih.

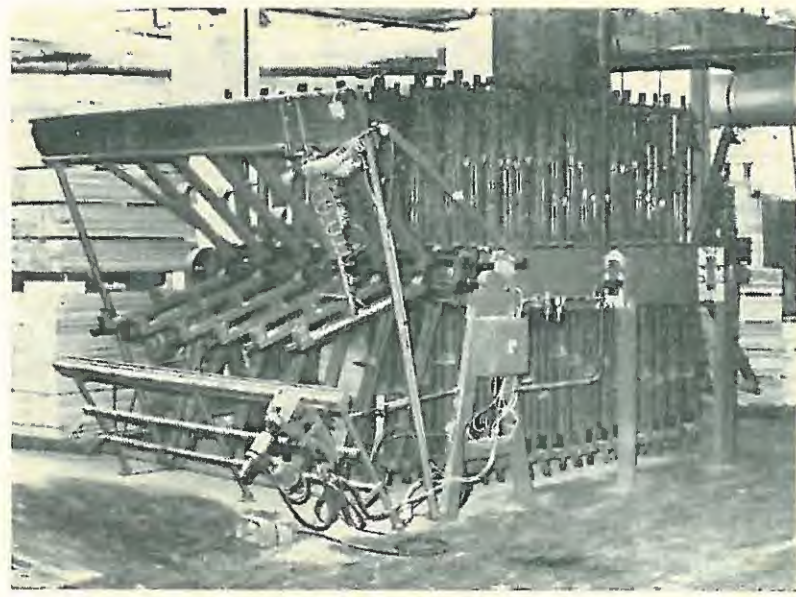
Odločitev za nabavo stiskalnice je bila toliko lažja zaradi organiziranja strojegradnje. Ogledali smo si več stiskalnic po delovnih organizacijah, ki le-te že imajo, in se odločili za kopijo ameriške stiskalnice Taylor. Izdelali smo načrte, delo pa je le s težavo napredovalo zaradi pomanjkanja ustreznega materiala na domačem trgu in se je bilo potrebno poslužiti tudi uvoza.

Stiskalnica je zdaj izdelana in vključena v proizvodni proces. Pri tem je bilo nekaj težav, ki smo jih v glavnem odpravili in stiskalnica zadovoljivo obratuje.

S tem bomo prihranili precej drage surovine, olajšana pa bo tudi izdelava zahtevnejših izdelkov.

Kvaliteta lepljenja pa je odvisna tudi od kvalitete sušenja lesa. Gradnja sušilnic se je zavlekla že za tri mesece zaradi težav, ki jih ima dobavitelj opreme, zato stiskalnica še ne obratuje s polno zmogljivostjo. Upamo, da bo v kratkem rešena tudi ta težava in bo delo nemoteno steklo.

J. Lunka

Lepa domača pridobitev — stiskalnica, izdelana doma

Po daljšem času je bila v cerkniškem Brestovem salonu pohištva spet odprta likovna razstava. Tokrat je šlo za kvalitetnejšo izbiro: razstavlja Stojan Razmovski, ki se je s svojimi likovnimi deli uveljavil doma in v tujini (50 samostojnih in nad 50 skupinskih razstav ter vrsta domačih in tujih priznanj). Po rodu Makedonec že dolgo vrsto let živi v Postojni. Njegova umetnost izvira iz eksotične srednjeveške ikonografije, ki pa ji je dal moderne doživljajske razsežnosti. Otvoritev razstave je bila korektna, obisk nad običajnim in pričakovanim.

Kadrovske štipendije letos

Temeljna oblika zadovoljevanja prihodnjih potreb po kadrih so kadrovske štipendije, ki jih organizacije združenega dela podeljujejo tistim udeležencem v usmerjenem izobraževanju, ki se izobražujejo po vzgojno-izobraževalnih programih in smereh, za katere so neposredno zainteresirane.

Kadrovske štipendije so torej:

- sestavni del vlaganj v družbeno reprodukcijo,
- instrument kadrovske politike organizacij združenega dela,
- usmerjevalni dejavniki pri vključevanju mladine v usmerjenem izobraževanju,
- oblike povezovanja in vzpostavljanja razmerij udeležencev v usmerjenem izobraževanju z nosilci zaposlovanja,
- spodbuda mladini za boljše učenje.

Brest na osnovi strukture dela za vse temeljne organizacije razpisuje štipendije za tiste programe, za katere bo potreboval kadre. Ocenjeno je, da bi letno potrebovali 60 do 70 štipendistov za srednje šole in približno deset štipendistov za višje in visoke šole. Od teh potreb je 70 odstotkov lesarskih poklicev.

Letos je svet za kadre dvakrat podeljeval štipendije; za srednje šole tik prek začetkom pouka na srednjih šolah, za visoke in višje pa tik pred iztekom roka za podeljevanje kadrovskih štipendij, ki je bil določen v skupnem razpisu kadrovskih štipendij za Slovenijo.

Za boljše predstavo navajamo preglednico o razpisanih in podeljenih štipendijah po posameznih programih.

Stopnja zaht.	Programi	Razpis.	Podel.	Sklen. pogod.	Nepod.
A. SREDNJE ŠOLE					
II. obdelovalec lesa		13	4	4	— 9
IV. lesar širokega profila		36	7	7	—29
IV. lesar tapetnik		4	4	4	—
IV. električar energetik		1	1	1	—
IV. obdelovalec kovin		7	2	2	— 5
IV. vzdrževalec varil. strojev		10	13	12	+ 2
IV. preoblikovalec in spajalec kovin		1	1	1	—
IV. monter in upravljalac en. naprav		3	—	—	— 3
IV. kuhar		1	—	—	— 1
V. lesar tehnik		8	13	13	+ 5
V. strojni tehnik		2	7	4	+ 2
V. tekstilnomehanski tehnik		1	1	1	—
Skupaj srednje šole		87	53	49	—38
B. VIŠJE IN VISOKE ŠOLE					
ekonomist		2	2	1	— 1
dipl. inženir lesarstva		3	2	2	— 1
dipl. inženir strojništva		2	1	1	— 1
dipl. inženir elektrotehnike		1	1	1	—
dipl. inž. kem. tehnologije		1	7	7	+ 6
dipl. inž. arhitekture		1	1	1	—
dipl. ekonomist		3	2	2	— 1
dipl. inž. org. dela — rač.		1	1	1	—
dipl. inž. matematike — rač.		—	1	1	+ 1
dipl. obramboslovec		1	1	1	—
Skupaj višje in visoke šole		15	19	18	+ 3

Kadrovske štipendije so v Sloveniji enako odvisne od uspeha in znašajo od 1. septembra dalje za učence v srednjem izobraževanju:

zadosten uspeh	400 točk	3.460 din
dober uspeh	480 točk	4.152 din
prav dober	590 točk	5.104 din
odličen	720 točk	6.228 din

za študente na višjih in visokih šolah pa s povprečno oceno:

6,0—6,5	600 točk	5.190 din
6,6—7,2	650 točk	5.623 din
7,3—7,9	720 točk	6.228 din
8,0—8,6	800 točk	6.920 din
8,7—9,3	900 točk	7.785 din
9,4—10,0	1080 točk	9.342 din

Za deficitarne poklice pa lahko delovne organizacije podeljujejo tudi dodatek h kadrovskim štipendijam do 200 točk, kar znesi 1.730 din.

Na Brestu podeljujemo 200 točk lesarskim poklicem za II. in IV. stopnjo že tretje leto. Odziv mladine za te poklice pa je vedno enak. Še vedno se učenci odločajo za druge poklice ali poklic lesar-tehnik.

Kje je vzrok? Očitno v dohodku, ki ga delavci s tem profilom prejema v proizvodnji, saj noben lesar širokega profila (mizar) ne zasluži toliko kot najnižje ocenjeni mehanik.

Veliko preglednic pri letošnjem podeljevanju štipendij nam je povzročilo 7 prijav za dipl. inženirja kemijske tehnologije na eno razpisano štipendijo. Kadrovska služba je skupaj s kemijskimi strokovnjaki znova ocenila potrebe po tem profilu poklica na tri do štiri. Delegati pa so glede na deficitarnost tega poklica v Sloveniji, na približno izenačene sposobnosti kandidatov za ta študij odločili, da se štipendije podelijo vsem kandidatom. Verjetno pa študija ne bodo dokončali vsi, če ga pa bodo, bo kadrovska služba prvič lahko izbirala med boljšimi diplomanti.

Za nepodeljene štipendije za lesarske poklice obdelovalec lesa in lesar širokega profila se v teh dneh zanimajo tudi učenci iz postojnske in ilirskobistriške občine, ker je na njihovem območju vključene več mladine v tesarske programe, kot so pa potrebe, zato v prihodnjih dneh pričakujemo vloge s tega območja.

F. Turšič

Delo na skladišču lesa v TOZD ŽAGALNICA

Varovanje našega premoženja

»Osnovne naloge službe za varovanje premoženja so odkrivanje neposrednih vzrokov, pogojev in okoliščin, zaradi katerih lahko pride do poškodovanja, nezakonitega odstranjevanja ali uničenja družbenega premoženja, opozarjanje odgovornih delavcev v TOZD na nepravilnosti v zvezi s tem ter ukrepanje po navodilih odgovornih oseb.«

Namenoma sem citiral 3. člen pravilnika o organizaciji in delu službe za varovanje družbenega premoženja, da bi s tem opozoril vse delavce temeljne organizacije Pohištvo in vse tiste, ki kakorkoli gospodarijo z družbenimi sredstvi.

Prav zaradi posebne naloge varnostnikov moramo imeti do vratarjev pravičen odnos. Ta poziv naj velja posebno tistim posameznikom, ki tega nočejo razumeti in za katere so varostniki-vratarji »mafija« in vse drugo, samo ljudje ne, samo zato, ker jih včasih zalotijo pri samovolji, pri prekršku.

Območje tovarne smo ogradili prvič zato, da smo zavarovali tovarno oziroma zato, da lahko z nadzorom varujemo to, kar je naše, kar je družbeno. Skoraj vsak dan pa posamezniki strgajo tovarniško ograjo, da bi imeli krajšo pot do tovarne, da bi lahko skrivoma prihajali na delo z zamudo, zato, da gredo med delovnim časom popivati ali na druga zasebna opravila. Nič jim ni mar, če s tem početjem ogrožajo premoženje, če oškodujejo svoje delavce, ki morajo na njihovo račun več delati.

Posamezni primeri so takšni da človeka spravijo s tira, saj vidiš, da se kljub vsem besedam o družbeni samozaščiti in splošnem ljudskem odporu ne vključujejo v ta sistem in da sta njihova zavest in varnostna kultura nerazvita.

Takim posameznikom bo treba slej ali prej stopiti na prste ter pred ostalimi delavci pokazati nanje.

Da pa bomo to dosegli, moramo k budnosti pritegniti vse delavce, še posebej pa so to dolžni nadrejeni, saj so jim zaupane odgovornejša naloge, zato mora biti njihova osveščenost višja.

Pri tem seveda ne mislim samo na podiranje in trganje tovarniške mreže, ampak tudi na obnašanje posameznikov znotraj

tovarne (odnašanje orodja, inventarja, okovja in podobno).

Posamezni delavci se obnašajo do službojočega vratarja skrajno objestno, kot da varnostnik opravlja manj vredno delo.

Zaradi omenjenih vprašanj v zvezi z zavarovanjem premoženja bo moral komite za ljudski odpor in družbeno samozaščito čimprej obravnavati in sprejeti take ukrepe, da bodo premoženje in tisti, ki ga varuje, resnično zaščiteni.

J. Klančar

Vi vprašujete — mi posredujemo odgovore

Vprašanje:

Delavci TOZD TAPETNIŠTVO sprašujejo, na kakšen način pridemo na BRESTU do cene 550 dinarjev na dan za bivanje v počitniški prikolic in kolikšen del je subvencioniran iz sklada skupne porabe, da si lahko privoščimo tako »poceni« bivanje na morju v primerjavi z drugimi delovnimi organizacijami, ki zaračunavajo znatno manjši prispevek delavcev.

Odgovor:

V letošnji sezoni je v 34 Brestovih počitniških prikolicah letovalo 280 delavcev. Prikolice so bile v avtokampih v Novigradu, Fun-tani, na Rabu ter v Čatežu. Skupni stroški po pogodbah za namestitev počitniških prikolic v avtokampe, za najemnino prikolic ter za zavarovanje znašajo 2.263.993,20 din.

Ta znesek predstavlja osnovo za izračun cene dnevnega biva-

nja v počitniški prikolic. Ker so bile letos prikolice povprečno zasedene 66,44 dni, znaša polna cena prikolic za en dan 1.002,22 din.

Konferenca sindikata in svet za kadre sta ob obravnavanju pogojev za letovanje v letošnji sezoni sklenila, da se tako kot v preteklem letu 50 odstotkov stroškov za organiziranje letovanja pokrije iz sklada skupne porabe. Zato so bile sprejete naslednje cene dnevnega bivanja v počitniški prikolic:

a) v sezoni od 1. 7. do 31. 8. 1984	
— za prikolic s tremi ležišči	450 din
— za prikolic s štirimi ležišči	500 din
— za prikolic s petimi ležišči	550 din
b) v predsezoni do 30. 6. 1984 in v posezoni od 1. 9. 1984 dalje	
— za prikolic s tremi ležišči	320 din
— za prikolic s štirimi ležišči	350 din
— za prikolic s petimi ležišči	380 din

Z upoštevanjem teh cen bodo delavci v treh obrokih po zaključenem letovanju plačali 1.104.990 din; tako bo potrebno iz sredstev sklada skupne porabe pokriti razliko v znesku 1.159.003,20 din, kar predstavlja 51,2 odstotka.

Pri tem moramo povedati še to, da v osnovo za izračun cene miso vključeni stroški amortizacije, popravil, prevažanja ter urejanja prikolic pred začetkom in po zaključku letovanja.

Subvencionirani znesek pa je seveda odvisen od sredstev, ki jih lahko glede na rezultate gospodarjenja oddvojimo v naš sklad skupne porabe.

Organizacijsko-kadrovska služba

Ob vratarnici v največji cerkniški tovarni

Zelški večeri dvanaajsto leto

Zamisel kulturne skupnosti iz Cerknice je postala kulturna tradicija; poletni zelški večeri v čudovitem okolju cerkve na gričku ob jezeru so postali že znana kulturna dejavnost Notranjske. V času, ko se svet otepa z lakoto in ko oboroževalna ihta buri človeštvo, je težnja po glasbi in umetnosti sploh — balzam, ki naj blaži zlo...

Saj se da živeti tudi drugače — s pesmijo, z naravo, z lepoto in z ljubeznijo do sočloveka in do svoje in tuje kulturne dediščine; da se ne bi uresničevala Orwelova vizija sveta 1984, v katerem tehnološki napredek in razvoj služita vladajoči strukturi za popolno nadzorstvo nad mišljenjem posameznikov in državljanov, ki žive v bedi in nevednosti — svet, v katerem nihče nikomur ne zaupa; skratka: svet uniformiranosti celotnega življenja... Balzam tudi zoper vse to...

Letošnji zelški večeri ob koncu avgusta in v septembru so zajeli v svoj program — prvi koncert pianista **Acija Bertoncija** iz Ljubljane, ki je priznani pianist doma in v tujini (z mnogimi priznanji, tudi nagrada mesta Ljubljane 1969...)

Iz svojega obsežnega repertoarja je predvsem navdušil z Brahmovimi in Chopinovimi skladbami; njegova klavirska igra je ekspresivna, precizna v ritmičnih in dinamičnih učinkih. Odlikuje ga temperamentna igra. Kljub tako popularnemu izboru skladb (še C. Debussy in G. Gershwin) pa seveda ni bilo dovolj poslušalcev; ali res ne moremo vzgojiti vsaj nekaj prave koncertne publike?! Ali nas je strah vsake prave kvalitete?

Drugi večer je bil gost kitarist in pevec **Tomaž Pengov**, ki ga mnogi poznajo iz nastopov med mladimi, iz radijskih oddaj in drugod. Privabil je precej mladih poslušalcev, ki ljubijo kitaro — instrument mlade generacije.

V izvajanju T. Pengova je bila poudarjena intimnejša funkcija kitare; njegovo igranje je predvsem zvočna kulisa za njegove lastne pesmi; zapel in zaigral je precej pesmi, tudi nekaj novejših; lepe so bile zlasti: Stari klovi, prišla je tiha in druge. Zanimiva je bila modulacija nekaterih narodnih, na primer Pegam in Lambergar. Večer bi bil bolj doživet, če se tekst ne

bi izgubljal v prostoru, ki je akustično preveč občutljiv, primeren predvsem za komorni instrumentalni sestav...

Na tretjem koncertu se je predstavil **Ljubljanski oktet** — drugič; prvič je bil še »Student-ski oktet«... Danes ima za seboj že 500 koncertov, na tekmovalnih RTV Ljubljana je štirikratni zmagovalac...

Odpel je splet popularnih ljudskih pesmi iz železnega repertoarja za moške zборе, ki so jih priredili razni slovenski komponisti. Tako pesem iz prvin-ske, spevna, spremlja človeka od rojstva do smrti in je trajna dobrina naše kulture.

Oktet je zrasel v trdno vokalnno celoto z obsežnim glasovnim volumenom, s sproščenimi višinami in toplimi nizkimi glasovi. Odlikuje jih tudi naravna stilna in prefinjena interpretacija pod vodstvom J. Svara. Poslušali smo slovenske kraguljčke in zven zvonov, pokažanje mlatičev, topot konjskih kopit — in občutili, kje so naše korenine...

Na četrtem zelškem večeru je že tretjič kot gost nastopil **Koroški oktet**, ki razvija pevsko kulturo že dobrih trideset let.

Predvsem imajo izreden posluh za nacionalne prvine, so med najbolj kvalitetnimi domačimi zbori in mnogokrat tudi zmagovalci na mednarodnih pevskih tekmovanjih. Posebno jih odlikuje zlahtnost koroške pes-

mi, ki izvira iz srčike slovenstva. Tako opravljajo tudi pomembno politično poslanstvo, saj morajo Korošci vedno znova dokazovati svojo narodno bitnost.

Odpeli so 22 pesmi in ogrevali poslušalce. V umetniški rasti pod vodstvom Cirila Krpača so zlasti razvili homogenost glasov; vmes so skoraj vsi odlični solisti (D. Čarman, J. Gašperšič, J. Triler). Tudi obsežnost glasovne dinamike omogoča bogato izraznost. Najlepša pa je bila koroška ljudska pesem; od Rut do bistrice Zile je raslo hrepenenje do varovalske ljubezenske pesmi, ki je spojena tudi z nacionalno bolečino (»Pod oknom sem stav«, »Snoči sem pa u anmu kraju biv«, pa še »Pleničke je prala« in »Sem se rajtov ženiti« in Kernjakovo »Mi smo mi«), da ne pozabimo, kje so naši bratje.

Izzvenela je zvesta pesem kot spomin na nekaj lepega, minulega; a tudi kot obljuba in upanje za vse, česar ne smemo pozabiti.

12. zelške poletne prireditve so se s tem koncertom iztekle; žal bi moralo biti na koncertih več ljubiteljev glasbe, zlasti mladih; glasba in umetnost v svojem bogastvu bi nam morali bogatiti delovni dan in bi morali postati ena izmed oblik naše kulturne rekreacije.

B. Breclj

Naši stalni in priljubljeni gostje — Koroški oktet

Novosti v knjižnici

SAVER, L.: Lov na metulje

Pisateljico zanima ljubezen kot občutje, ko že (ali še) ni to, kar naj bi bila, temveč nas grabi in trga tam in tako, da jo občutimo kot življenje samo. Kot najglobljo stisko življenja. Zgodbe so zapisanje čutenja, prepletenega z razmišljanjem o njem.

BOR, M.: Jonko in druge novele

Avtor posega v sedanji slovenski svet, osredotočil pa se je na notranje dogajanje številnih oseb, ki se gibljejo na duhovnih poljih z bogatimi, mestoma kar shriljivimi človeškimi in celo kozmičnimi vizijami.

LOPES, H.: Smejati — ali jokati?

Bistveno vprašanje romana je boj za oblast in menjavanje gospodarjev. Tonton Hanibal je iz svoje dežele spodil tuje gospodarje, ki so se redili ob temnih žuljih, namesto njih pa je postavil sebe in druge pokorne temnopolte veljake. Gospodar se je menjal, bič pa je ostal...

PEČJAK, M.: Kuhajmo v mikrovalovni pečici

Priročnik vsebuje uporabo, vzdrževanje in čiščenje MVP, vrste posod, ki jih rabimo, časi kuhanja, temperatura, načini kuhanja. Knjiga vsebuje tudi recepte.

NOVO ZA POTROŠNIKA

17. septembra je v Cerknici pričela s poslovanjem nova trgovina s steklom, ki jo je v dvoriščni stavbi na IMOS SGP GRADIŠČE Cerknica odprlo **STEKLO Izola, TOZD Steklarstvo**.

V tej trgovini so kupci lahko postreženi z vsemi vrstami, količinami in dimenzijami okenskega, ornamentnega in pohištvenega stekla.

Ta trgovina posluje v enakem delovnem času kot trgovina z gradbenimi materiali na GRADIŠČU.

Trgovina opravlja tudi okvirjanje slik, fotografij in tapiserij.

Andrej Likar

Cerknica in njena okolica

(Nadaljevanje iz prejšnje številke)

Prec onkraj Cerknice na jugovzhodni strani nad Peščenkom se dviguje proti nebu nad 3000 čevljev visoka **Slivnica**. Na njenem prvem vrhu je stal v starodavnih časih grad Engelsburg, slovensko Gradišče. Pot do njega je peljala napoved, da so bili v vasi pod Štebergom na grmadi sežgali vse žene tiste vasi kot coprnice, in duhovni cerkniški so hodili na Slivnico omenjeno luknjo blagoslavljati in točodelne coprnice »patat«.

V srednjem veku je mogla biti vera v coprnice in vraže posebno v teh krajih močno vkoreninjena in razširjena, ker Valvazor pripoveduje, da so bili v vasi pod Štebergom na grmadi sežgali vse žene tiste vasi kot coprnice, in duhovni cerkniški so hodili na Slivnico omenjeno luknjo blagoslavljati in točodelne coprnice »patat«.

Ker ima coprnica svoj začetek in izvir v neznaboštvu ali poganstvu, in ker se jako prilaga zlasti nevednim ljudem, ni čuda, da se je ohranila bila še pri pokristjanjenih narodih in se še zdaj ni iztrebila in se ne bo tako dolgo, dokler ne bodo pripomogle k temu ljudske, posebno ne-

deljske šole, ker te so namenjene že odraslim mladostim.

Namesto da se mladini, za kmetijstvo odločeni, vbija nemški jezik v glavo, ki ga, stopivši čez šolski prag, že tudi kot prisiljenega vrže v kot pozabljenosti, naj bi se ji rajši prav po domače razlagale naravne moči in postave, in steber vseh praznih ver bi bil v korenini podkopen.

Šola v Cerknici je že nad 200 let; vprašam: ali se je zavolj nje in po njej kmetijstvo zboljšalo le za trohico? Ali se je živino-, sadje-, čebelo-reja po ljudskih šolah sploh le za eno ped višje povzdignila? Kakor se uči mladost v višjih šolah tistih vednosti, katere bo potrebovala, nastopivši svoj novi stan, enako naj se uči mladost v ljudskih šolah vednosti, potrebnih kmetičnemu stanu.

Po pravici mislim in po pameti, da ljudske ali farne šole na kmetih niso plodnice nemškega jezika, ne pripravljalke za višje šole, ampak one so zato, da se uči kmetiška mladost tistih reči, katere bo pozneje potrebovala pri svojem kmetijstvu, zboljševaje si svoj težki in trudapolni stan. Kadar bodo ljudske šole osnovane po ljudskih potrebah, takrat bodo one zares dobrotnice človeštva.

Dokler pa tega ni, mlatijo šolski možje skoraj večidel le prazno slamo. In ako so šole kje kaj sadu obrodile, obrodile so ga le tam in takrat, kjer in kadar so se ravnale po potrebah ljudstva. Prijatelji, roko na srce in povejte mi, ali ni res tako?

Spomina vredne v Cerknici so tudi rake (Wasserleitungen), ki oskrbujejo železnocestno postajo na Rakeku s potrebno vodo. Iz cerkniškega potoka je najpoprej voda izpeljana v velik zidan vodnjak, kjer se voda, prelivaje se skozi pesek in drobno kamenje, po več predalih nesnage očisti. Potem se izliva v železno, pod zemljo peljane cevi in teče sama pol ure daleč do Brodca.

Tukaj jo vzdiguje soparna mašina po nalašč sezidanem stolpu 12 sež-njev visoko, tako da jo potem lastna teža, s katero tišči po stolpu nazaj, žene vkreber proti Rakeku do najvišjega mesta, kjer se zbira v veliko obokano in z zemljo pokrito vodno hrambo. Iz te hrambe pa teče voda po cevah sama navzdol proti Rakeku na kolodvor, kjer služi hlaponom, vsem kolodvorcem, vsemu Rakeku, ker je izpeljana s kolodvora v vaški vodnjak in izpeljejo je še grozno veliko s posebnim vlakom na kolodvor v Postojno.

PODRUŽNICE CERKNIŠKE FARE

Cerkniška fara šteje brez Menišije 3300 duš in ima 9 podružnic.

Dve, sv. Roka in sv. Janeza Krstnika, sta pri Cerknici. Prva na severnem koncu in druga na južnem v polju na pokopališču. Obe sta grozno zanemarjeni in zdihujeta po boljših časih; pa jih ne bosta še tako kmalu pričakali, ker farno cerkev dostojno za tolikšno faro popraviti — in še v gotičnem slogu (vsaka drugačna poprava, če še tako lepa, je le skaza) — bi potrebovalo veliko pomoči in radodarnosti. Tudi pokopališče, ako izzameš rako gosp. Obrezove rodovine in dva druga kamnita spominka, je revno in res žalostno.

Tretja podružnica sv. Lovrenca je v Dolenji vasi. Ta vas je pičel četrt-ljaj ure od Cerknice proti jugozapadu, dolga je četrtlaj ure in šteje 101 hišo, ki stoje na desnem in levem bregu ob cerkniškem potoku. Ustno sporočilo pravi, da je stala nekdanja vas bolj tja proti Javorniku na hribočku, ki mu je še zdaj ime Tržišče, pa razdejana po sovražnikih se je preselila bliže Cerknici, kjer zdaj stoji. Ima 3 žage, dva malna in opečnico. Izvrstna v Cerkvu je podoba sv. Lovrenca, malana na platno od res umetne roke in vredna, da se pogleda.

Četrta podružnica je sv. Volbenka v Zelšah. Ta vas je pol ure od Cerknice proti zapadu in šteje 15 hiš. Na prijaznem obnem hribočku, zraven nje pa stoji velika prostorna cerkev, posvečena sv. Volbenku. Zidal jo je že večkrat hvalno omenjeni Gregor Črvič v podobni križi na tem prijaznem hribočku, ki ga Valvazor »Rosenbüchel« — »Cvetličnik« imenuje.

Bila je ta cerkev nekdanj romarska. Imenitna shoda sta bila tukaj vsako leto velikonočni in binkoštni torek, kamor so prihajali pobožni od vseh strani, tudi od daljnjih krajev, iskat tukaj dušne in telesne moči. Valvazor omenja tudi čudežev, ki so se tukaj godili in zastran katerih so bile preiskave in obravnave med Dunajem in Rimom. Prav bi bilo, namesto da se vodijo farani zlasti binkoštni torek v procesiji ven iz fare, naj bi se raje tukaj spet ponovila nekdanja božja pot, kar bi koristilo tudi cerkvi sami, ker majhna soseska je ne more v dobrem stanju ohraniti, in tako razpada, kar so predniki lepega postavili.

Ne izmišljajmo si toliko novih reči, marveč skrbimo, da ohranimo stare, hvalevredne v dobrem stanju in da opuščene, pa koristne, zopet oživljamo. V tej cerkvi je posebno lepa podoba sv. Jožefa na stranskem oltarju, malana na platno.

Ne daleč od tukaj, nazaj proti Cerknici — v Brodču je stala nekdanj cerkev sv. Jakoba, ki so jo ob cesar Jožefovem času do tal podrli in še kamenje v zemlji ni imelo miru, ampak izruvali so ga delavci pred štirimi leti in ga porabili za novo, ondi peljano cesto.

Peta podružnica je že sprva ome-njena sv. Urha na Rakeku.

Šesta podružnica je sv. Petra na Jezeru. Ta vas je pičle pol ure od Cerknice proti jezeru in šteje 44 hiš. Ob veliki povodnji zapodi jezero tukajšnje prebivalce v nadstropja pod streho, ali pa morajo bežati pred njo v Cerkvu. Tukaj prebiva vli možak Gregor Kebe. Že velik se je šele začel učiti, brati in pisati in s svojo bistro glavo jo je pritrjal tako daleč, da je pohvalno dopisoval po domače gosposkam in je spisal tudi marsikateri sestavek našim ljubim »Novicam«.

Sedma podružnica je sv. Vida v Martinjaku. Ta vas stoji ob cesti, ki pelje od Cerknice proti Ložu in je bila 10. avgusta 1861 zvečer ob 6. pogorela, česar ne bo tako hitro pozabila. Šteje kakih 45 hiš. Cerkvica ima 4 zvončke, dva lastna, dva pa iz podrtje cerkve sv. Elija, ki je stala nižje pod vasio blizu jezera. V sredi med Cerknico in Martinjakom je bila tudi nekdanj cerkev sv. Magdalene pod sedanjo novo cesto v Uševku. Studenec, ondi izvirajoči, se še zdaj imenuje studenec sv. Magdalene.

Proti severovzhodu, na levi strani potoka, v hriboh pod Slivnico, sta še dve podružnici. Prva je na Brezjah sv. Jurja, prijazna cerkvica pol ure od Cerknice pri vasi, ki šteje 8 hiš. Druga je pa še bolj v hriboh eno uro od Brezij, namreč: sv. Franciška v Podslivnici. K tej se štejejo 3 vasi: Otonica, pri Mahnetih in Podslivnica. Vse štejejo kakih 24 hiš. Ves ta kraj je reven in dolgočasen. Namesto torej, da bi se tja gori trudila in potila, pojdiva raje še Menišijo pogledat. (Se bo nadaljevalo)

NAŠE MALO MESTO

CERKNICA NA RADIU

Imamo marsikaj, za naše potrebe pravzaprav vse. Čeprav skoraj nikjer, ne zemljepisno in tudi drugače težko priznani, ob izvirni domači obrti, visoki delovni storilnosti, nevisokih osebnih dohodkih, nas vse to potrjuje in sili, da še naprej ostanemo kleni, pridni in po potrebi trmasti Notranjci, ki bomo še naprej vztrajali na svojem; saj je vendar povsod lepo, doma pa najlepše.

Oprostite, zaneslo me je! Prepisal sem del besedila, ki nastaja za javno radijsko oddajo, ki jo pripravljamo domačini skupaj s sodelavci Radia Ljubljana za letošnji občinski praznik.

Zgolj izseček iz besedila za oddajo ni dovolj. Zato smo vsi vabljeni v petek, 12. oktobra ob 19. uri v restavracijo nad blagovnico, ko bodo videli in slišali oddajo v celoti. Zanimiva bo tudi po tem, da bodo vse tam izrečene besede povedane po domače. Osvetlile pa bodo naše uspehe in neuspehe, seveda vse v vedrem tonu.

Oddajo bodo posneli za Radio Ljubljana in jo zavrteli vsem, ki je ne bodo mogli priti spremljat v živo v dopoldanskem terminu za tovrstne oddaje ob 10.05 v nedeljo, 21. oktobra 1984 (1. program). Kljub temu — vabljeni na javno oddajo, saj je vendar bolje doživeti vedre trenutke v živo in se ob poslušanju posnetka spomniti žive oddaje.

I. Urbas

Maratonski koncert zabavnoglasbenih ansamblov, ena največjih tovrstnih prireditev pri nas, je za nami. Sodbe o njem — zlasti o občinstvu — so dokaj raznolike.

Naslednje jutro je bilo prizorišče koncerta kot po »ljuti bitvi«. Prireditelj pa je vendarle hitro in učinkovito pospravil vse, kar se je čez noč v obilici nabralo.

Razpored tekem

V JESENSKEM DELU NOGOMETNEGA PRVENSTVA OBČINE CERKNICA 1984/1985

III. KOLO — 30. 9.

Cerknica : Rakek ob 9. uri

Cerknica (V) : Stari trg (29. 9.) ob 16. uri

Slivnica : Nova vas ob 9. uri

Cajnarje : Sovica ob 11. uri

IV. KOLO — 7. 10.

Nova vas : Cajnarje ob 9. uri

Stari trg : Slivnica (6. 10.) ob 16. uri

Rakek : Cerknica (V) ob 9. uri

Rakek (V) : Cerknica ob 11. uri

V. KOLO — 14. 10.

Cerknica (V) : Rakek (V) ob 9. uri

Slivnica : Rakek ob 9. uri

Cajnarje : Stari trg (13. 10.) ob 16. uri

Sovica : Nova vas ob 9. uri

VI. KOLO — 21. 10.

Stari trg : Sovica ob 15. uri

Rakek : Cajnarje ob 9. uri

Rakek (V) : Slivnica ob 11. uri

Cerknica : Cerknica (V) ob 9. uri

VII. KOLO — 28. 10.

Slivnica : Cerknica ob 9. uri

Cajnarje : Rakek (V) ob 11. uri

Sovica : Rakek ob 9. uri

Nova vas : Stari trg (27. 10.) ob 16. uri

VIII. KOLO — 4. 11.

Rakek : Nova vas ob 9. uri

Rakek (V) : Sovica ob 11. uri

Cerknica : Cajnarje ob 9. uri

Cerknica (V) : Slivnica ob 11. uri

IX. KOLO — 11. 11.

Cajnarje : Cerknica (V) ob 9. uri

Sovica : Cerknica ob 9. uri

Nova vas : Rakek (V) ob 9. uri

Stari trg : Rakek ob 15. uri

NAŠI LJUDJE

Nekdo mi je pred kratkim dejal: »Če boš kdaj izbral našega človeka za predstavitev v Obzorniku, izberi nekoga od neposrednih proizvodnih delavcev.«

Nekateri namreč menijo, da v tej rubriki večinoma predstavljamo strokovnjake, delegate, inovatorje in podobne, premalo pa pišemo o preprostih delavcih, ki ustvarjajo in delajo v neposredni proizvodnji.

No, res je, tudi ti so »naši ljudje« in ena takšnih je ALOJZIJA STRLE iz GABRA. V to temeljno organizacijo je prišla leta 1960 in ji manjkata do starostne upokojitve še dve leti in pol.

Ko je stekel pogovor, se je takoj povrnila v tista leta, ko je prišla v službo. Pravi, da na tiste čase nima lepih spominov. Pogoj za delo so bili veliko slabši kot sedaj, slabo je bilo ogrevanje, zračenje, nihče ni vprašal, kakšno delo boš dobil in koliko bo za to delo plačila. Delati je bilo treba povsod, pa še zadovoljni so bili, da je bilo dela dovolj.

Ker je bila bolj močne postavke, je pogosto opravljala delo, na katerem sedaj delajo moški. Delala je v skladišču ivernih plošč, v zabojarni, pakirala je elemente, ki so bili težji kot sedaj. Ob tem se je spomnila kredenc in vitrin Metk.

V glavnem je s svojim delom obkrožila vso tovarno, sedaj pa lepi etikete. Pri tem naštevam zamahne z roko in pravi: »Takrat sem bila pri moči! Še sedaj ne vem, kako sem vse to zmogla. Prvih deset let sem hodila z Gor-

njega jezera v službo s kolesom, saj drugega prevoza ni bilo, pozimi pa sem to pot prepešala. Dostikrat je bilo nevzdržno, toda kaj sem pa hotela.«

Danes je za delavce v vsem bolj poskrbljeno, pa še je sem ter tja slišati negodovanja. Največkrat je po sredi osebni dohodek. In ko je beseda nanesla na osebni dohodek, ni mogla kaj, da ne bi dodala:

»Tudi osebni dohodek smo starejši pustili tukaj, saj smo nekaj časa dobivali 80-odstotne osebne dohodke. Sedaj pa me moti le to, da smo starejši pred upokojitvijo potisnjeni na tako imenovano lažje delo, ki pa je po navadi slabše plačano. Saj veš, ko prideš v leta, začneš razmišljati, kakšno pokojnino boš dobil.«

Sama pa prizna, da je bolj pozno prišla v službo in ji danes to škodi. Sicer pa doma še nekaj pridelata z možem, tako da se družina laže prebije do konca meseca. »Da bi bilo vsaj zdravje,« doda, »pa bo že šlo.«

Malo dlje sva se zaklepetala, pa me je že opozorila, da bosta mo-

rali s sodelavko pohiteti, če hočeta poloviti izgubljeni čas. Tudi to delo, ki ga opravlja sedaj, ni tako lahko, kot mislijo nekateri. Hite ti mora vseh osem ur.

Ko sem odhajal, se mi je zunaj ustavil pogled na treh praznih steklenicah, ki so ležale za paleto, kamor so jih odložili mladi po malici. Pri tem mi je takoj postalo jasno, zakaj se Alojzija tako rada v pogovoru vrne v tista leta ...

F. Truden

Letošnji Dakijev maraton

Partizan Vič, društvo za telesno vzgojo in športno rekreacijo, je tudi letos organiziralo kolesarski maraton z nazivom narodnega heroja Staneta Semiča-Dakija. Povedati moramo, da to ni dirkaško tekmovalstvo, temveč rekreacijska vožnja kolesarjev-amaterjev na razdalji 130 kilometrov, kolikor je dolga ta krožna pot.

V sodelovanju s Partizanom Vič je nastopil tudi kolesarski klub Gradišče iz Cerknice. Po dogovoru smo tako lahko startali v Cerknici.

V nedeljo 9. septembra se nas je ob 8. uri zbralo na startu 18 kolesarjev.

Mlajši so takoj potegnili naprej, na koncu pa smo ostali sami starejši rekreativci. Žal smo v ovinkih pred Planino doživeli manjšo nesrečo, ki jo je imel eden izmed naših kolesarjev. Pomagali smo mu, ga obvezali in ga napotili z avtom v Cerknico k zdravniku. Potem pa smo jo složno rezali proti Vrhniku.

Bilo je precej hladno jutro, tako da smo kar krepko vrteli pedala. Dohitel nas je Dine Zabukovec s spremljevalnim vozilom, ki ga je v ta namen posodilo AMD Cerknica.

Na Vrhniku nismo dobili kontrolnega žiga, ker so Vrhničani še spali spanje pravičnega. Tako smo nadaljevali skozi Borovnico proti Škofljici. Tam so nekateri popili čaj, ki so ga pripravili organizatorji maratona. Sedaj se

cesta ni več spuščala, marveč se je začela dvigati proti Turjaku in Velikim Laščam. Postali smo že malo utrujeni, stokilometrski razdalja je že lezla v kosti in mišice. Glavnina je počasi začela nabirati prednost. Z Bojanom sva ostala bolj zadaj.

V Velikih Laščah sva zlezla s koles in jo mahnila v gostilno; žeja je huda stvar. Ko sva odhajala iz Lašč, se nama klanci niso zdeli več tako strmi. Bojana je skrbel samo še Boncar, ki je precej dolg in strm. Toda s trmo in največjo prestavo na maratonu sva ga kar solidno izpeljala.

Nova vas. Partizanovci so nama želeli dober tek z golaževo juho. Dobro sva se podprla, zajahala kolesi še za zadnjo strmino proti Cerknici. Malo pred tretjo uro sva zlezla s koles pred avtobusno postajo v Cerknici. Bila sva med zadnjimi, za nama je ostal samo še mladinec Matevž, ki pa se je ustavil na Blokah pri stari mami. Maraton sva prevozila v slabih sedmih urah. Nisva preveč hitela; uživala sva v vožnji in lepi okolici. Najhitreje je to razdaljo prevozil Toni Znidaršič, in sicer v času 4 ure in 55 minut.

Mislím, da smo bili vsi maratontci zadovoljni, ko smo premagali to veliko razdaljo. Hkrati pa upam, da se nas bo v prihodnje takšnih kolesarskih maratonov udeležilo še več kolesarjev.

J. Zakrajšek

Razgibana mlada domišljija

Marsikdo je že pozabil, kako razgibana in bogata je lahko domišljija mladih. Zato želimo v tej številki s koticom našega glasila spomniti bralce tudi na nekdanja — čeprav šolska domišljajska snovanja.

»Petarčki« cerkniške osnovne šole so se učili, kaj je to uganka in za nalogo so jo morali sestaviti tudi sami. Odbrali smo nekaj najbolj zanimivih in domišlnih; upamo, da jih boste znali tudi rešiti (rešitev je le ena).

Bela roža, črno seme, a v njej je zlato breme. (Helena Korošec)

Bela planjava, žito pa sama črnjava; mimo gre, kdor ne umre. (Helena Korošec)

Po belem listu mravlja beži, a za njo še tisoče mravljic hiti. Kaj je to? (Miljana Kresovič)

Ima liste, ni grm; ima ušesa, ni zajec. Kaj je to? (Bojana Petrič)

Majhna in velika, drobna in debela iz roke v roko potuje, ljudi poučuje. (Ksenija Sterle)

Črne stezice, bela planjava, a iz njih se veliko naučiš, če ne mižiš. (Tomaž Albreht)

Bela je zemlja, črne sledi, vodijo daleč — (Matija Brence)

Popelje te v tuje dežele in mesta; če boš radoveden, ti bo spremljevalka zvesta. (Tine Skuk)

Črno makovo seme po beli moki posuto.

Kdor si umesi kolač, bo nekoč še učenjak. (Mateja Kranjc)

obzornik

glasilo delovne organizacije

PRED 10 LETI

(Iz številke 84 — 30. september 1974)

GRADNJA NOVE TOVARNE IVERNIH PLOŠČ

Delavci, ki delajo v investicijski skupini, poleg operativnih del nadzora gradnje rešujejo še odprta tehnična vprašanja za nemoteno prihodnje delo. Pogovarjajo se s proizvajalci domače opreme, ki jo bo potrebno do začetka montaže opreme dobaviti. Pripravljajo izdelavo projektov za vso drugo opremo, ki bo z uvoženo predstavljala celoto nove tovarne.

Kljub temu, da je rok za začetek poskusnega obratovanja nove tovarne predviden za konec leta 1975, je potrebno krepko delati, če hočemo, da bomo v tem času napravili vse, kar nas še čaka. Predvsem pa je v tem trenutku pomembno, da gradbena dela na glavni tovarniški hali pravočasno končamo. Prepričani smo, da nam bodo tudi sodelavci iz drugih temeljnih organizacij pomagali pri uresničevanju investicijskega programa, katerega so sprejeli.

ODSLEJ AVTOBUSNI PREVOZI DELAVCEV DRAŽJI

Z novo pogodbo SAP zaračunava dnevno za prevoz delavcev TOZD Pohištvo za vse proge 2.143,25 dinarja. Nova pogodba prične veljati s 1. julijem letos.

ZAGREBŠKI VELESEJEM

Brest je letos predstavil obiskovalcem in poslovnim partnerjem celotni proizvodni program pohištva. Poleg izdelkov, ki so že v prodaji (Dragica, Living extra, Katarina, Tanja, Julija, Detel, Trenta, Gregor, Vega 74, GAMA in Snežnik), smo pokazali še vzorce ploskovnega programa Kanin in vzorca sedežnih garnitur Julija in Pelikan.

Obiskovalci sejma in poslovni partnerji so izražali pohvale predvsem o uporabnosti in estetskem videzu večine razstavljenih izdelkov. Od novosti je žela splošne pohvale sedežna garnitura Urška, verjetno zaradi zelo lepega tapetniškega blaga. Letos smo bili za razliko od mnogih razstavljalcev dobro opremljeni s prospektnim gradivom, saj smo obiskovalcem lahko nudili prospekte vseh izdelkov, ki so v proizvodnji.

PETA LESARIJADA — ČETRTO ZMAGA BRESTA

Najlepši je bil trenutek, ko se je lepi prehodni pokal zmagovalcu lesarijade ob vihrnem navdušenju spet zblestel v rokal Brestovega predstavnika.

Res lepo priznanje Brestovemu rekreativnemu športu: Brest štirikrat zapored zmagovalce športnih iger delavcev lesne industrije Slovenije! Zavidljiv uspeh, ki tudi zavezuje. Zavezuje k še bolj sistematičnemu delu vseh športnih panog. Zavezuje organizatorje športne rekreacije, da bi ta dejavnost postala še bolj množična. Zavezuje, da bi poiskali tudi nove oblike športne rekreacije, ki bo še bliže slehernemu delovnemu človeku.

ŠTEVILNE ČESTITKE

Ob izrednem uspehu — četrti zmagi na lesarijadih — so Brestovi športniki tudi letos dobili precej čestitk.

Med drugimi so jim čestitali predsednik skupščine občine Cerknica Slavko Tornič, predsednik občinskega izvršnega sveta Janez Pakiž, sekretar občinske konference zveze komunistov Jože Frank, predsednik občinskega sindikalnega sveta Edo Lenarčič in drugi.

DVE TEHNIČNI IZBOLJŠAVI

Potreba po novem aktu o tehničnih izboljšavah se čuti najbolj takrat, ko posamezni delavci prijavijo tehnično izboljšavo in ko je treba to izboljšavo primerno nagraditi. Tako je tudi sedaj, ko sta delavca II. strojne iz tovarne pohištva Cerknica Janez Zgonc in Anton Vovk predložila tehnični izboljšavi.

NAŠE MALO MESTO

Prebivalce našega malega mesta že dalj časa v poznih nočnih urah vznemirja hrumeč ropot »kolibrijev«, ker so jim njihovi lastniki sneli glušnike. Obupani meščani imajo zadnje upanje v določila temeljnega zakona o varnosti cestnega prometa, ki začnejo veljati 1. oktobra letos, da jih bodo s pomočjo odgovornih organov rešili te hude nadloge.

EKSKURZIJA V MEBLO

20. septembra letos je društvo inženirjev in tehnikov lesarstva, aktiv Brest Cerknica, organiziralo strokovno ekskurzijo v novogoriški Meblo. Iz našega aktivja je šlo na ekskurzijo 41 članov.

Po svojem namenu je ekskurzija uspešna. Dobro bi bilo, da bi organizirali več takšnih strokovnih srečanj. Prav bi bilo, da bi se prihodnjih organiziranih strokovnih srečanj oziroma ekskurzij udeležili vsi, saj ima naš aktiv 80 članov.

Filmi v oktobru

10. ob 19.30 — ameriška shriljivka ABSURD.
4. 10. ob 17. uri in ob 19.30 — ameriški akcijski film ŽRELO, II.
6. 10. ob 19.30 in 7. 10. ob 16. uri — ameriški western ZAKRINKANI JEZDEC.
7. 10. in 8. 10. ob 19.30 — angleška grozljivka SKRIVNOSTNA MOČ.
11. 10. ob 19.30 — ameriška komedija FLIRANTI.
13. 10. ob 19.30 in 14. 10. ob 16. uri — ameriški fantastični film GALAKTIKA — VESOLJSKA POSTAJA.
14. 10. in 15. 10. ob 19.30 — ameriška kriminalka POLICAJ IZ BRONXA.
18. 10. ob 19.30 — ameriška kriminalka VBOD Z NOŽEM.
20. 10. ob 17. uri — ameriške risanke TOM IN JERRY.
20. 10. ob 19.30 in 21. 10. ob 16. uri — italijanski zgodovinski film NEPREMAGLJIVI GLADIATOR.
21. 10. in 22. 10. ob 19.30 — ameriški akcijski film ZAROTA V SAN FRANCISCO.
25. 10. ob 19.30 — ameriški vohunski film TELEFON.
27. 10. ob 19.30 in 28. 10. ob 16. uri — ameriški pustolovski film ŠARKIJEVI STROJI.
28. 10. in 29. 10. ob 19.30 — ameriški vojni film GALIPOLI.

Predstavljamo športne kolektive

Na pretekli seji uredniškega odbora smo se odločili, da bomo v vrsti naših prihodnjih števil predstavljali športna oziroma telesnovzgojna društva v naši občini. Pričenjamo s košarkarskim klubom Cerknica. Pri predstavitvi sta v razgovoru pomagala predsednik in podpredsednik kluba Tone Perčič in Tone Urbas.

— Osebnost izkaznica in kratak življenjski opis kluba?

Košarka je v Cerknico pridrila sorazmerno pozno; prva tekma je bila odigrana 1964. leta v sedanji kinodvorani. Klub je bil sicer ustanovljen 1967. leta (samo člani) in se vključil v nižje tekmovne razrede. Kvaliteta košarke pa je iz leta v leto rasla in klub se je vzpenjal po kakovostni lestvici vse do prve slovenske lige.

Sedaj šteje upoštevajoč sekcijo na Rakeku blizu 200 članov. Obsega vse sekcije od pionirjev do članov (moški in ženske). Žensko košarko smo pričeli pred tremi leti in je trenutno boljša od moške.

— Največji dosedanja uspehi?

Za člane je to nedvomno uvrstitev v prvo republiško ligo v sezoni 1981/82. Mladinke in kadekinje so se pred dvema letoma uvrstile v finale republiškega prvenstva in zasedle 3. oziroma 4. mesto. Poželi smo tudi več lepih uspehov v pokalnih tekmovanjih. Pionirke so bile druge v finalu republiškega pionirskega festivala košarke.

V organizacijskem pogledu je največji uspeh v tem, da smo v pretekli sezoni uspeli postaviti celovito organizacijo na vseh področjih košarkarske dejavnosti — od sodelovanja s šolskimi športnimi društvi do sodniške organizacije in usposabljanja lastnega strokovnega kadra.

— Poglavitne težave, ki spremljajo delo kluba?

Naša razvejana dejavnost terja čimveč strokovnih košarkarskih delavcev in organizatorjev posameznih dejavnosti. Teh pa v teh nekaj letih nismo uspeli pridobiti toliko kot bi želeli. Še vedno imamo tudi premalo zaledja, iz katerega bi uspeli zagotoviti tudi kakovostno izbiro igralcev (sama Cerknica je premajhna, iz drugih občinskih središč pa so težave s prevozi; edino Rakek se je že uspešno vključil v naša prizadevanja).

In ne nazadnje, težave so tudi z zagotavljanjem potrebnih finančnih sredstev. Od ZTKO dobimo približno tretjino sredstev,

NAŠI UPOKOJENCI

Letošnjega 30. aprila je bila upokojena Zorka ŠTRUKELJ.

Pri nas je bila zaposlena od 12. 2. 1973. leta. V pokoj je odšla z opravi oziroma nalog čiščenja proizvodnih prostorov.

Delovni kolektiv IVERKE se ji zahvaljuje za dolgoletno in prizadevno delo in ji želi še veliko srečnih in zdravih let.

BRESTOV OBZORNİK — glasilo delovne organizacije BREST Cerknica, n. sol. o.

Glavni in odgovorni urednik Božo LEVEC

Ureja uredniški odbor: Vili FRIM, Franc GORNIK, Viktor JERIC, Jože KLANČAR, Srečo KNAP, Božo LEVEC, Drago MAZI, Danica MODIC, Janez OPEKA, Vanda SEGA, Marjan ŠIRAJ in Franc TRUDEN
Foto: Jože ŠKRLJ
Odbor za obveščanje je družbeni organ upravljanja. Predsednica odbora: Vanda SEGA.

Glasilo sodi med proizvode iz 7. točke prvega odstavka 36. člena zakona o obdavčenju proizvodov in storitev v prometu, za katere se ne plačuje temeljni davek od prometa proizvodov (mnenje sekretariata za informiranje izvršnega sveta SR Slovenije št. 421-1/72 z dne 24. oktobra 1974).

Naklada 2800 izvodov.
Tiska Železniška tiskarna v Ljubljani.

ki jih rabimo za celoletno dejavnost. Za zagotovitev preostalih sredstev pa nam pomagajo delovne organizacije, predvsem Brest.

Največ porabimo za drage prevoze in za nabavo športne opreme.

— Kakšna je osnovna politika kluba?

Naša dolgoročna politika je, organizirati celovito košarkarsko dejavnost v vsej občini — od najmlajših pa do rekreativne dejavnosti veteranov — brez kratkoročnih tekmovnih ciljev v posameznih kategorijah. Kakovost tekmovnih uspehov naj samodejno in seveda pod strokovnim vodstvom zraste iz množičnosti.

V ta namen smo se že dogovorili z osnovnimi šolami, podobne košarkarske sekcije kot na Rakeku pa bomo organizirali po vseh občinskih središčih oziroma krajevnih skupnostih. Vsako leto bomo organizirali tudi občinske

trim lige, ki so se že doslej lepo obnesle.

Še več pozornosti kot doslej bomo posvečali tudi strokovnemu delu oziroma vzgoji in izobraževanju košarkarskih delavcev s trenerskimi seminarji, inštruktorskimi tečaji in usposabljanjem sodnikov.

— Kaj lahko pričakujemo od nove tekmovne sezone v tekmovnem pogledu?

S člani startamo brez večjih tekmovnih ambicij; predvsem bi želeli oblikovati novo kakovostno moštvo iz mlajših igralcev, uvrstitev pa naj bo odraz sedanje kakovosti. Podobno velja tudi za ostale sekcije. Več pričakujemo od mladincev ter zlasti od mladink in kadetinj, za katere menimo, da so sposobne, uvrstiti se v zaključni tekmovni del v republiškem merilu.

— Koga naj predstavimo v prihodnji številki?

Taborniški odred Jezerska ščuka. Taborniki so zelo delavni, vendar o njihovem delu premalo vemo.

Pripravil B. Levec

Streliške novice

REGIJSKO TEKMOVANJE Z VOJAŠKO PUŠKO

Tekmovanje je bilo na strelišču v Ljubljani, ker v naši regiji ni strelišča za vojaško puško. Brest je nastopil z dvema ekipama. Po pričakovanju naj bi zmagala Postojna, toda zgodilo se je drugače.

Ekipno:

	krogov
1. SD Brest I.	484
2. SD Postojna	471
3. SD Brest II.	388
	itd.

Posamezno:

	krogov
1. KEBE Jože, Brest	167
2. DE REGGI Janez, Postojna	162
3. MAHNE Franc, Brest	161
	itd.

BREST OSVOJIL POKAL »28. AVGUST«

Ob praznovanju občinskega praznika v Sežani sta občinska strelska zveza Sežana in občinski štab za teritorialno obrambo organizirala tekmovanje v streljanju z vojaško puško M-48 na naravnem strelišču v Divači.

Na tekmovanju je sodelovalo 143 strelcev iz 48 ekip. Tekmovalci so streljali z naboji in puškami, ki jih je dal organizator, tako da so bili pogoji za vse enaki. Zmagala je druga ekipa Bresta v sestavi Zalar Milan, Škrlj Janez in Baraga Milan, ki je prejela prehodni pokal »28. AVGUST« in pokal v trajno last.

Ekipno:

	krogov
1. Brest II.	128
2. Sežana I.	115
3. Piran I.	114
4. Brest I.	111
	itd.

Posamezno:

	krogov
1. GERŽELJ Edi, Piran	45
2. HREŠČAK Branko, Senožče	43
3. BARAGA Milan, Brest	43
4. ŠKRLJ Janez, Brest	43
	itd.

PRVENSTVO LJUBLJANE Z VOJAŠKO PUŠKO

Mestna strelska zveza Ljubljane je pred republiškim prvenstvom pripravila svoje odprto prvenstvo.

Rezultat Brestove ekipe je bil boljši kot na regijskem tekmovanju. Med 13 ekipami je Brest zasedel 4. mesto s 489 krogi.

REPUBLIŠKO PRVENSTVO Z VOJAŠKO PUŠKO

Na strelišču ob Dolenjski cesti v Ljubljani je bilo republiško prvenstvo v streljanju z vojaško puško M-48. Tekmovanja se je udeležila tudi strelska družina BREST kot regijski zmagovalce.

V času od mestnega prvenstva Ljubljane do republiškega prvenstva je pet članov, ki so dosegli norme, imelo samo dva treninga, ker je zmanjkalo municije, za nabavo nove pa ni bilo sredstev, saj stane en naboj 23 dinarjev. Z več treninga bi dosegli rezultat okrog 515 krogov, kar bi pomenilo osvojitve 3. do 4. mesta.

Na tekmovanju je nastopilo 27 ekip, med katerimi je Brest zasedel 8. mesto s 497 krogi. Med posamezniki je bil najboljši Matičič Janez s 170 krogi na 24. mestu. Tudi ostali štirje so dosegli več krogov kot je bila norma.

F. Mahne

V SPOMIN

22. avgusta smo se za vedno poslovili od dolgoletnega sodelavca Josipa BAHUNKA iz Cerknice.

Tragična smrt nas je delavce Bresta in posebej delovni kolektiv IVERKE zelo prizadela.

V naši temeljni organizaciji je bil zaposlen trinajst let, skupaj na BRESTU pa 27 let.

Spominjali se ga bomo kot vestnega in marljivega delavca.

Kolektiv TOZD IVERKA